

POSTANOWIENIE

Dnia 17 czerwca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z powództwa D. B.
przeciwko Z. B. T. i S. M. T.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 17 czerwca 2014 r.,
na skutek dwóch skarg kasacyjnych - powódki
oraz pozwanej Z. B. T.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 26 czerwca 2013 r., sygn. akt [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej powódki do rozpoznania,**
- 2. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej pozwanej Z. B. T. do rozpoznania,**
- 3. przyznaje pełnomocnikowi pozwanej adw. P. S. od Skarbu Państwa (Sądu Apelacyjnego w [...]) kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł podwyższoną o podatek od towarów i usług tytułem wynagrodzenia za udzieloną pozwanej pomoc prawną z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

W wyniku ponownego rozpoznania sprawy z powództwa D.B. przeciwko Z. T. i S. T. o zapłatę 125 310 zł, Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 26 czerwca 2013 r., na skutek apelacji pozwanej, wyrok Sądu Okręgowego w Ł. zasądzający od pozwanych na rzecz powódki kwotę 125 310 zł z ustawowymi odsetkami, zmienił w ten sposób, że zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 58 470 zł z ustawowymi odsetkami, zaznaczając, że spełnienie świadczenia w tym zakresie przez pozwanego zwalnia pozwaną od świadczenia, oddalił w pozostałej części powództwo skierowane przeciwko tej pozwanej oraz oddalił apelację w pozostałej części i orzekł o kosztach sądowych oraz kosztach postępowań apelacyjnego i kasacyjnego.

Wyrok Sądu Apelacyjnego zaskarżyły skargami kasacyjnymi zarówno powódka jak i pozwana.

Powódka, opierając skargę kasacyjną na podstawie z art. 398³ § 1 k.p.c., zarzuciła naruszenie art. 417 k.c. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparła na przesłance z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., to jest przesłance oczywistej zasadności skargi nie podając żadnego uzasadnienia. Po wezwaniu do uzupełnienia braku formalnego skargi kasacyjnej przez uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powódka wskazała, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne „polegające na konieczności wyjaśnienia przez Sąd Najwyższy, czy Sąd Apelacyjny w [...] dopuścił się naruszenia prawa materialnego, a mianowicie art. 471 k.c.”. Zdaniem powódki „Sąd Najwyższy winien się też ustosunkować do tego, czy cytowana przez Sąd Apelacyjny w [...] literatura prawna powinna mieć znaczenie dla ustalenia odpowiedzialności pozwanej (...)”.

Pozwana w skardze kasacyjnej zarzuciła art. 471 w związku z art. 546 § 1 k.c., a także art. 328 § 2, art. 233 § 1 w związku z art. 244 § 1 oraz art. 5 k.p.c. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wywiodła, że jej skarga jest oczywiście uzasadniona, ponieważ powódka nie wykazała wszystkich przesłanek odpowiedzialności pozwanej z tytułu nienależytego wykonania zobowiązania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Dokonywana w ramach tzw. przedsądu, ocena skarg kasacyjnych ma na celu wybór takich spraw, które powinny zostać rozpoznane ze względu na interes publiczny. Instytucja przedsądu łączy się ściśle z charakterem skargi kasacyjnej jako szczególnego środka zaskarżenia, uruchamianego nie w ramach instancyjnego toku sprawy, lecz jako środka prawnego nadzwyczajnego służącego do rozpatrzenia wyłącznie kwestii prawnych (materialnych i procesowych) związanych z wydanym przez sąd drugiej instancji orzeczeniem. W związku z tak ukształtowanym modelem zaskarżania prawomocnych orzeczeń, skargę kasacyjną poddano szczególnym rygorom, tak w zakresie podstaw na jakich może być oparta jak i przesłanek, których istnienie przesądza o jej przyjęciu do rozpoznania. Stąd też Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli 1. w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2. istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3. zachodzi nieważność postępowania lub 4. skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 1– 4 k.p.c.).

W związku z powyższym ustawodawca w art. 398⁴ § 2 k.p.c. nałożył na skarżącego obowiązek sformułowania w skardze kasacyjnej wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania i uzasadnienia tego wniosku; sposób uzasadnienia ma umożliwiać ocenę, czy w danym przypadku spełnione są przesłanki skargi z art. 398⁹ § 1 pkt 1– 4 k.p.c. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania kasacyjnego jest więc ograniczona tylko do tych przesłanek, na nich bowiem Sąd Najwyższy opiera rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie badając zasadności samych podstaw skargi kasacyjnej.

Wszystkie te, zasadnicze dla przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, kwestie winny być znane w szczególności powódce, składającej w sprawie skargę kasacyjną po raz drugi. Tymczasem, w jej skardze w ogóle nie uzasadniono przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., co tę przesłankę w ogóle uchyla spod oceny Sądu Najwyższego w zakresie rozstrzygnięcia dotyczącego powódki. Co do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., stwierdzić należy, że powódka nie sformułowała żadnego zagadnienia prawnego, za takie nie można bowiem poczytać pytania postawionego w skardze, przytoczonego wyżej. Sąd Najwyższy wielokrotnie wypowiadał się co do wymogów jakim powinien odpowiadać wniosek

o przyjęcie skargi do rozpoznania oparty na przesłance z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. i uzasadnienie takiego wniosku (por. m. in. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r. II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 7 czerwca 2005 r. V CSK 3/05 i z dnia 13 lipca 2007r. III CSK, nie publ.). Nie budzi wątpliwości, że wniosek zawarty w skardze kasacyjnej powódki uchybia tym wszystkim wymogom, co powoduje, że nie ma żadnych podstaw do stwierdzenia potrzeby przyjęcia skargi kasacyjnej powódki do merytorycznego rozpoznania.

W odniesieniu do skargi kasacyjnej pozwanej podnoszącej, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przypomnieć przede wszystkim należy, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie. Przesłanka ujęta w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. stanowi jedynie pozorne odstępstwo od modelu publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Ma ona swoją normatywną treść, nie chodzi bowiem o sprawy, w których rozstrzygnięcie zostało oparte na błędnej subsumcji czy wadliwej wykładni prawa, ale o sprawy, w których zapadłe orzeczenie może być kwalifikowane jako bezprawne. Ocena taka może być przy tym dokonana bez wnikliwej jurydycznej analizy a taka wadliwość orzeczenia musi być widoczna od razu dla każdego przeciętnego prawnika. Potrzeba wyeliminowania z obrotu orzeczeń naruszających elementarne reguły porządku prawnego jest niewątpliwa. Rzeczą jednak skarżącego jest wskazanie konkretnych, naruszonych przez sąd przepisów a także przytoczenie odpowiednich argumentów wyjaśniających dlaczego te przepisy zostały, jego zdaniem, w ewidentny sposób naruszone (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2013 r., III SK 4/13, nie publ.; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). W skardze kasacyjnej nie zostały przytoczone wystarczające argumenty świadczące o takim, kwalifikowanym, naruszeniu prawa przez Sąd Apelacyjny.

Uwzględniając zatem, że w sprawie nie zachodzi nieważność postępowania, którą – zgodnie z art. 398¹³ § 1 k.p.c. – Sąd Najwyższy bierze pod uwagę z urzędu, należało odmówić przyjęcia obu skarg kasacyjnych do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego w zakresie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej, rozstrzygnięto na podstawie § 6 pkt 6 w związku z § 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn.: Dz. U. z 2013, poz. 461).